

O 61/2016 VP ASUNTOPOLITIIKAN KEHITTÄMISKOHTEET

Ympäristövaliokunta 5.12.2017

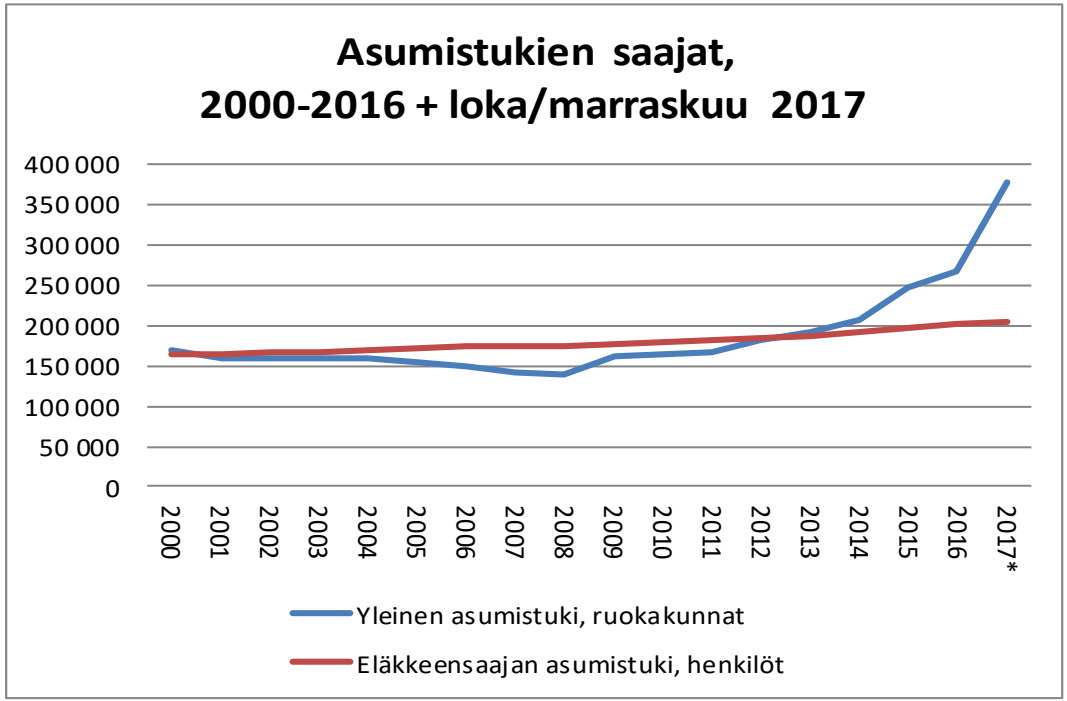
Asumistukien viimeaikaiset muutokset

- Yleisen asumistuen kokonaisuudistus voimaan 1.1.2015 (ansiotulovähennys 1.9.2015)
- Asumistukien yhdistäminen:
  - Hallitusohjelma 2015: eläkkeensaajan asumistuen yhdistäminen yleiseen asumistukeen. Päätös peruutettiin 11/2015.
  - Opiskelijoiden siirtäminen yleiseen asumistukeen 1.8.2017
- Asumistukien säästöt:
  - Yleisen asumistuen enimmäisasumismenojen ja eläkkeensaajan asumistuen asumismenojen jäädytys 2016-2017
  - Yleisen asumistuen tulosidonnaisuusasteen kiristäminen 1.1.2016 alkaen
  - Yleisen asumistuen enimmäisasumismenojen leikkaus 5 %:lla kuntaryhmissä 3 ja 4.

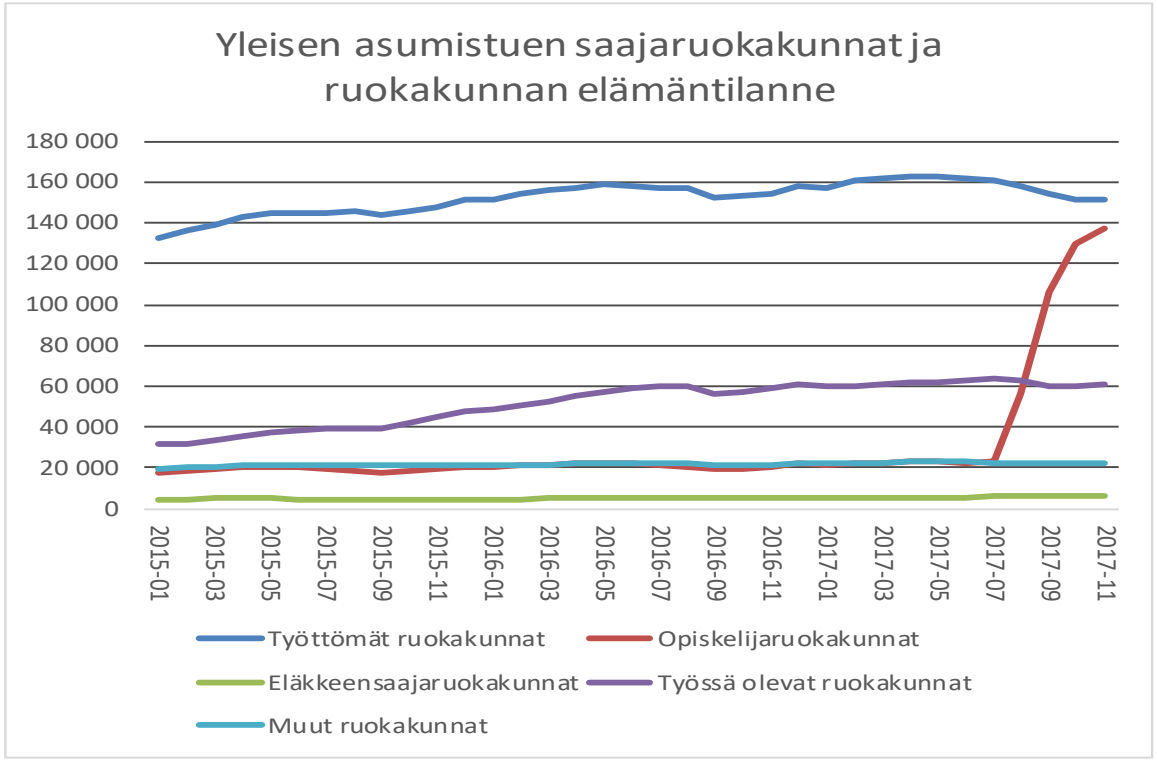
Suositus 5: Tukijärjestelmän painotuksissa myös asuntojen tarjonnan rooli tulee huomioida

- Asuntotarjonnan puute näkyy asumismenojen ja asumistukimenojen kasvuna.
- Asumistuen kannustinloukkuja tulee lieventää.
  - Kannustinongelmiin voidaan vaikuttaa **asumistuen tasoa heikentämällä** (enimmäisasumismenojen leikkaus tai tulosidonnaisuuden kiristäminen) tai **asumistuen tasoa parantamalla** (tulosidonnaisuuden lieventäminen tai suojaosan korottaminen). Eri toimenpiteillä on erisuuntaisia vaikutuksia julkisen talouden menoihin sekä kokoaikatyön, lisätyönteon ja osa-aikatyön vastaanottamisen kannusteisiin.
  - Asumistuki on tarkoitettu pienituloisten ruokakuntien kohtuullisen asumistason turvaajaksi, joten järjestelmää ei voida kehittää vain työllisyysvaikutusten näkökulmasta. Asumistuen leikkaukset lisäävät aina viimesijaisen toimeentulotuen tarvetta. Asumistuen tason parantaminen puolestaan edellyttää lisärahoitusta.
  - Kannustinloukkuja ei ratkaista yksin asumistukien muutoksilla, vaan tarvitaan sosiaaliturvajärjestelmän kokonaistarkastelua.

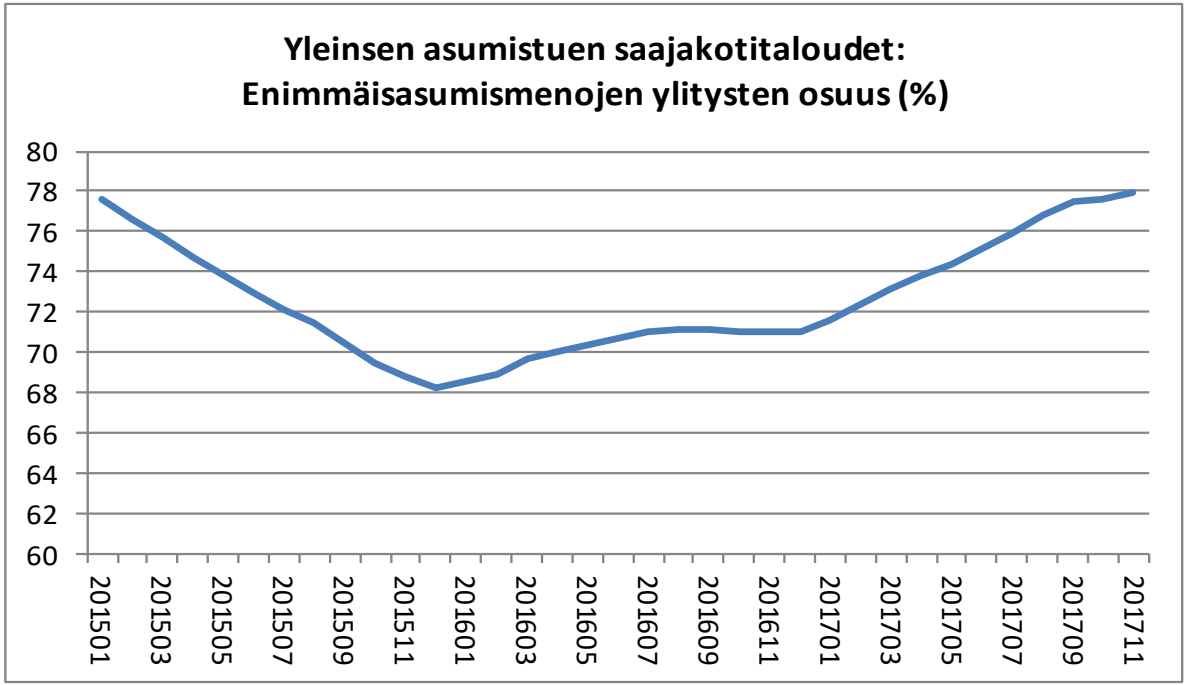
Asumistukien saajat (Lähde:Kela)

Yleisen asumistuen saajaruokakunnat ja ruokakunnan elämäntilanne (Lähde: Kela)

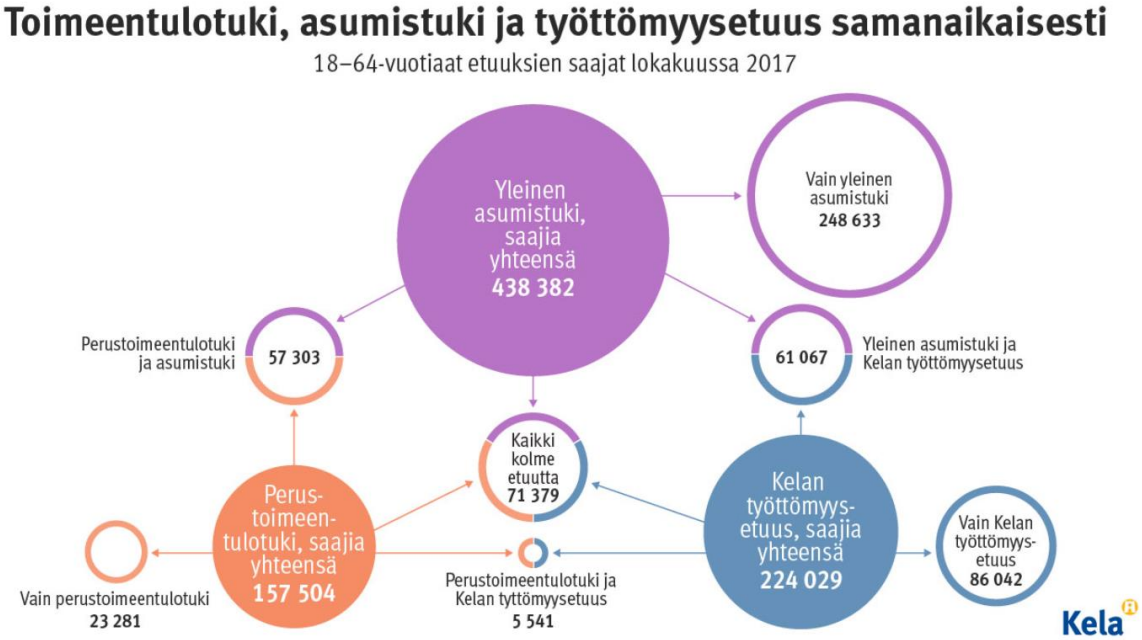
Yleisen asumistuen enimmäisasumismenojen ylitykset

Asumismenot toimeentulotuessa tammi-lokakuu 2017 (Lähde: Kela)

	Menot, €	%-osuus
Menot yhteensä	618 724 303	100,0
Menot perusosaan	238 744 817	38,6
Menot varsinaisiin asumismenoihin	270 338 894	43,7
Menot muihin asumismenoihin	26 445 619	4,3
Menot terveydenhoitomenoihin	56 048 575	9,1
Menot muihin menoihin	27 146 398	4,4

Etuuksien samanaikainen saaminen

Asunnottomuus

- Suositus 13: Asuntomarkkinoiden väliinputoajia varten tarvitaan Helsingin seudun oloihin ja vuokratasoon sovitettua suoraan asumistukea
- Suositus 14. Vaikeimmassa asemassa oleville asunnottomille tarvitaan erilaisia tuetun asumisen ratkaisuja, joissa on mahdollista saada tukea laajemmin eri elämänalueiden ongelmiin.
- Suositus 15. Asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn tulee panostaa tehokkaammin

STM:n kannanotto asunnottomuutta koskeviin kehittämisehdotuksiin

- Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa ehdotusta vaikeimmassa asemassa olevien asunnottomien erilaisista ja laaja-alaisista ratkaisuista. Olemassa olevia hyviä käytäntöjä tulee jatkaa ja siirtää muihin paikkakuntiin alueen tarpeiden mukaisesti. Taloudenhallintaan liittyvää neuvontaa kehitetään ARA:n, eri ministeriöiden ja järjestöjen yhteisessä kolmivuotisessa (2018-2020) Vuokra-asukkaiden talousongelmien ehkäiseminen -hankkeessa.
- Sosiaali- ja terveysministeriö pitää tärkeänä asunnottomuuden ennaltaehkäisyä osana laajempaa sosiaali- ja yhteiskuntapolitiikkaa. Ennaltaehkäisemisestä on kehitetty monia paikallisia ja alueellisia toimintatapoja, joita voidaan hyödyntää ja levittää laajemmin. Asunnottomuutta ennaltaehkäisevät ja purkavat toimenpide-esitykset ovat kannatettavia ja huomioidaan osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä sekä maakunta- ja sote-uudistusta.

Jatkoaskeleet

- Pienituloisten asumisen turvaamiseksi tukijärjestelmää ja asuntopolitiikkaa tulisi tarkastella ja kehittää kokonaisuutena.
- Valtioneuvosto on asettanut hankkeen valmistelemaan perusturvan ja toimeliaisuuden kokonaisuudistusta. Hankkeessa tarkastellaan erityisesti asumisen tukemisen vaihtoehtoja. Eri vaihtoehtoja käsittelevä valmistelutyö koordinoidaan professori Juho Saaren johtaman eriarvoisuustyöryhmän kanssa.
- Toimeentulotuen ja asumiskustannusten kokonaisuuden tarkastelemiseksi on käynnissä TEAS-hankehaku.

Kiitos!

stm.fi **@STM_Uutiset**